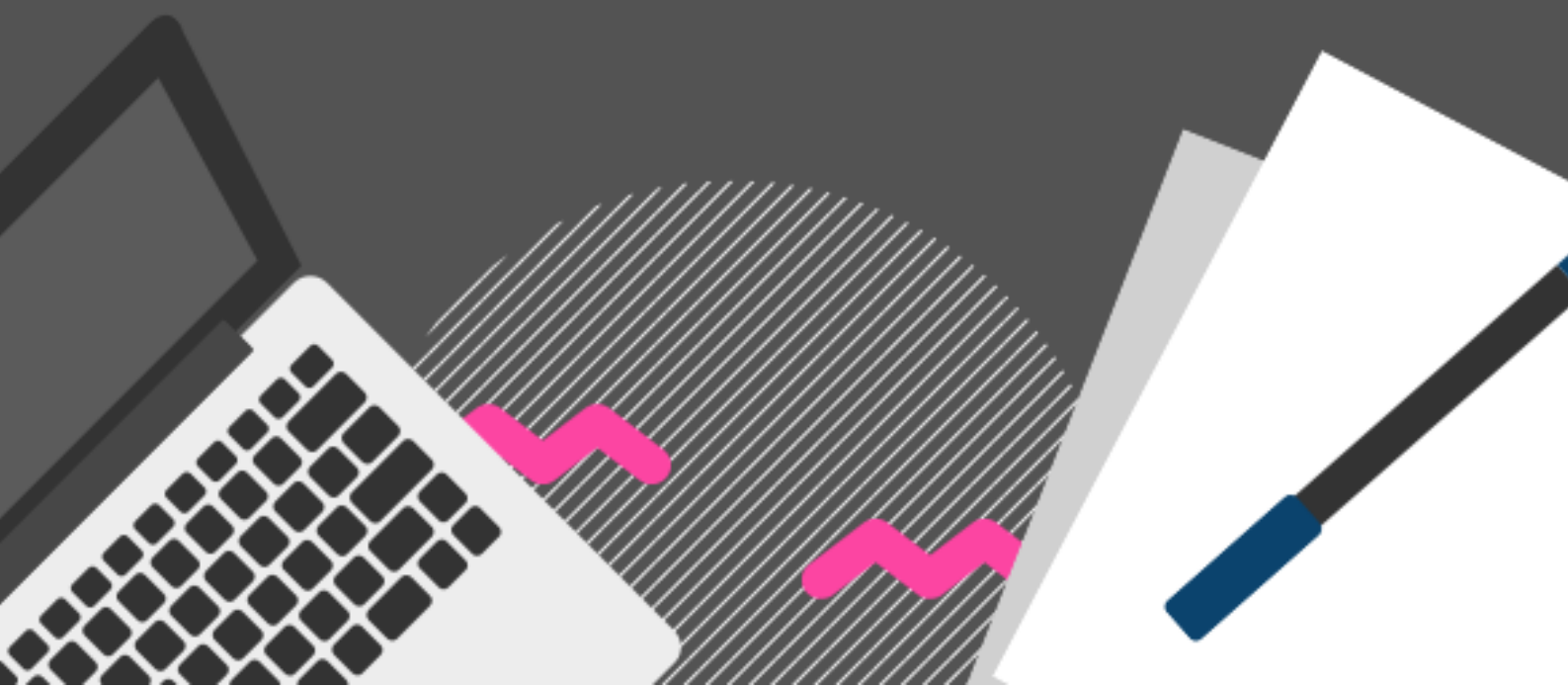

EVALUERING AF GIV DET VIDERE 2017

Udarbejdet af
Aarhus Stadsarkiv

1. Formål

Giv det videre 2017 er et nationalt erindringsindsamlingsprojekt, der har kørt siden 2017. Evalueringen her giver et overblik over status for deltagelse og indkomne erindringer. Erfaringerne vil fremadrettet styrke driften af Giv det videre og lignende projekter. Afslutningsvis vil der være en opsamling af de mest centrale erfaringer og anbefalinger, der kan tages med i fremtiden.

Evalueringen er lavet med udgangspunkt i de arkiver der har deltaget i projektet, som har været med som samarbejdsinstitution til Aarhus Stadsarkiv. Derudover er der også indsamlet erfaringer fra de frivillige, som har bidraget med deres egne erindringer til projektet.

Af det udsendte spørgeskema har:

- **53 arkiver svaret, som giver en svarprocent på 63%**
- **90 frivillige svaret, som giver en svarprocent på 60%**

Besvarelserne har været anonyme, men det er tydeligt at se, om svarene kommer fra et større eller mindre arkiv. Evalueringen tegner et billede af den generaliserede tendens, som løbende er uddybet med citater og beskrivelser løbende. Først gives en gennemgang af svarende fra de deltagende arkiver i projekter, hvor der er lagt særligt fokus på:

- Hvordan de deltagende arkiver har lavet opsøgende arbejde for at indsamle erindringer ind.
- Hvilke hindringer der har været for de arkiver, der ikke har fået indsamlet erindringer ind.

Dernæst vil erfaringerne fra de mange frivillige blive gennemgået. Her spørges der direkte til, hvad der har fået de frivillige til at deltage, og hvad de har fået ud af det hver især. Samlet set giver det en forståelse for, hvad motivationen er og hvordan man fremadrettet kan målrette kommunikationen til nye frivillige med erindringsbidrag.

2 Deltagende arkiver

2.1 Hvorfor meldte I Jer til projektet?

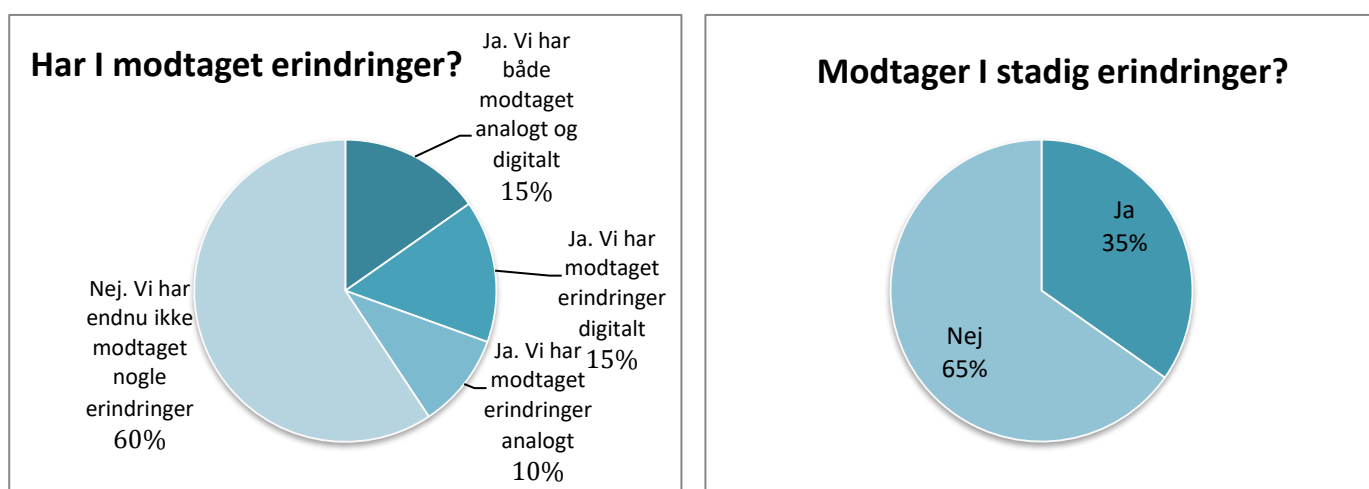
Den grundlæggende motivation for, hvorfor arkiver har ønsket at tilmelde sig projektet er, at der har været en lyst til at indsamle erindringer til bevaring for eftertiden. Derudover har det været et spørgsmål om at:

- Styrke samarbejdet på tværs af arkiver i Danmark.
- Være i stand til at bruge de indsamlede erindringer til formidling, hvor lokalhistorien kan blive levendegjort på en ny måde.
- Synliggørelse af arkivets potentiale ved at sætte fokus på erindringer.

2.3. Status på erindringer

En stor del af de deltagende arkiver har ikke modtaget erindringer (endnu). Den primære grund – som vil blive tydeliggjort senere er, at disse arkiver ikke har prioriteret projektet og derfor ikke har lavet noget opsøgende arbejde.

For de arkiver der har modtaget erindringer, viser den ene af de to figurer, at der både er blevet modtaget digitalt og analogt med en overvægt til den digitale side. Men som der også illustreres, modtager hovedparten ikke erindringer længere. Grunden til det er, at det kræver ressourcer at opretholde det opsøgende arbejde.

2.4. Aktivt opsøgende arbejde der virker

For de arkiver der har modtaget erindringer, er der en sammenhæng mellem opsøgende arbejde og antallet af modtagne erindringer.

62 % har lavet opsøgende arbejde for at få erindringer ind.

Der har været stor forskel på graden af opsøgende hos arkiverne. En generel tendens er brug af lokalaviser og nyhedsbreve, hvor der er gjort opmærksom på projektet. Derudover går specielt tre former for opsøgende arbejde igen:

- Personlig opfordring, som særligt har været givende i mindre lokalsamfund.
- Erindringsarrangementer og workshops. Her har flere arkiver haft succes med at formidle projektet samtidig med, at deltagerne er blevet klogere på, hvordan man skriver sin egen erindring. Arrangementer har både foregået på arkiver, og i samarbejde med lokale biblioteker.

"I samarbejde med det lokale bibliotek har vi sat fokus på det at skrive erindringer og afholdt et arrangement med en kendis, der netop havde skrevet en bog om sine barndomserindringer fra vores område. Hun og hendes medforfatter (journalist) fortalte om bogens indhold og om arbejdet med at skrive den. Arkivet opfordrede publikum til at bidrage med erindringer, store som små".

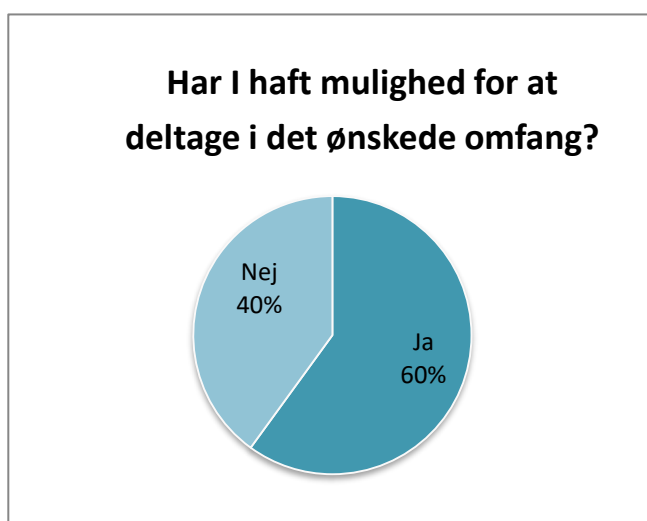
Der er dog ingen tvivl om, at workshops og arrangementer kræver mange ressourcer. Selvom det er effektivt, er det derfor ikke alle arkiver, som har mulighed for at lave den form for opsøgende arbejde til projektet. En anden form for opsøgende arbejde der går igen er:

- Samarbejde med skoler gennem kulturforvaltningen i kommuner.

Her er Giv det videre blevet brugt som læringsprojekt hos skoler, hvor samarbejde mellem enkelte arkiver og skoleklasser har givet eleverne mulighed for at interviewe ældre medborger, hvorefter erindringer er blevet uploadet til hjemmesiden. At gøre projektet til at samarbejde mellem skoleklasser og arkiver har for flere arkiver også været en måde at lave opsøgende arbejde til forældre og bedsteforældre på, hvoraf der er kommet endnu flere erindringer ind.

2.5. Barrierer for deltagelse

Som figuren illustrerer blev der spurgt til, om arkiverne har haft mulighed for at deltage i det ønskede omfang:

Selvom 60% af de deltagende arkiver har kunne deltage i det ønskede omfang, er fokus på de 40%, som ikke har følt, de har haft mulighed for at deltage i det ønskede omfang. At der ikke har været mulighed for at deltage i det ønskede omfang, skyldes flere ting:

- Ressourcer og andre opgaver. Det kræver energi og arbejdstimer, og det er ikke altid at mindre arkiver kan prioritere sine ressourcer, som større arkiver kan.
- Manglende energi fra de frivilliges side.

"Folk kan ikke rigtig overskue at skrive ned, og ikke er helt med på at skrive efter et koncept eller med hjælp fra arkivet. Viljen er der tilsyneladende, men "det skal ikke lige være lige nu!!!"

"Fornemmelsen af, at der skulle en større personlig indsats til, ifm både omtale af og reklame for projektet samt kontakt til potentielle forfattere, for at det rigtig kunne lykkes at få gang i erindringsproduktionen - men arkivet har ikke kunnet afse de ønskede personaletimer til den ønskelige indsats med tid og hænder".

- Hjemmesiden. Enkelte arkiver har fundet hjemmesiden uoverskuelig.

Der har været tvivl om, hvorvidt der er blevet uploadet korrekt, fordi man ikke får direkte svar i form af en kvittering som tak for upload. Det gælder også for skolelærere, som har haft svært ved at finde ud af, hvordan man kan kopiere skoleelevers interview ind. Foruden det har flere savnet en mere simpel kategorisering af erindringer, så man lettere kan finde sin erindring på hjemmesiden efterfølgende.

2.6. Lokal genkendelse i national pressekampagne

Motivationen og lysten til at deltage har for mange arkiver også afspejlet sig i det nationale pressemateriale. Men for nogle arkiver har den nationale pressekampagne også været en hindring for at deltage, fordi man ikke har kunne genkende sig selv. Som figuren illustrerer, har 37% af de adspurgte arkiver ikke kunne genkende sig selv:

Den største faktor der går igen kommer fra mindre lokale arkiver, som ikke kan genkende sig selv i den kulturelle diversitet, der illustreres i kampagnen. Der er med andre ord "for langt mellem land og by". Den manglende genkendelse hos de mindre arkiver langt fra de større byer skyldes især den manglende mangfoldighed hos lokalsamfundets borgere.

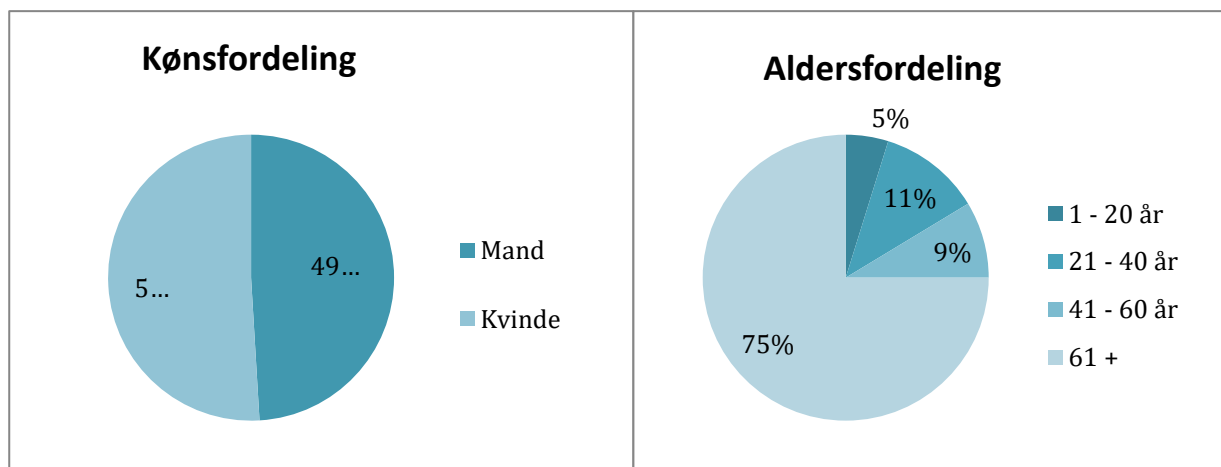
"Kulturmødet er relevant ud fra en faglig betragtning, og fylder en del i filmen. Men lokalt kan en stor del af vores publikum ikke se sig selv i et kulturmøde, fordi vores lokalsamfund er så homogent. Kulturmødet mellem land og by er stadig relevant her!"

Foruden den manglende genkendelse har udleveringen af folderne og løbesedlerne ikke været tilstrækkelige for nogle arkiver, som derfor har været nødsaget til at producere flere på eget initiativ. Foruden manglen på løbesedler har den pink farve også fraholdt enkelte mænd fra at deltage i projektet.

3. Frivillig ved Giv det videre

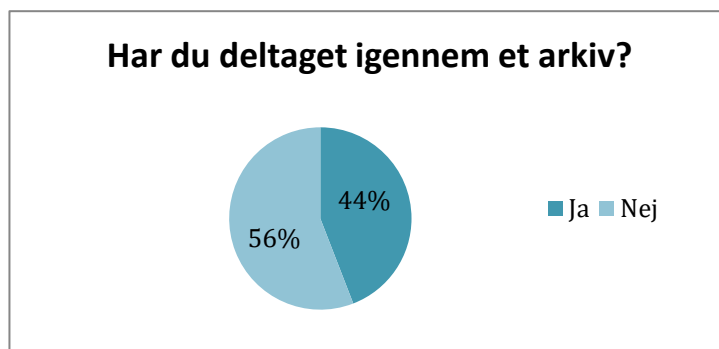
3.1 Fordeling af alder og køn

For de frivillige der har valgt at deltage i Giv det videre har fordelingen af køn været ligeligt fordelt. Dog er størstedelen af deltagerne over 61 år. Det kommer ikke som nogen overraskelse, men fremadrettet kan man med fordel forsøge at søge andre aldersgrupper.

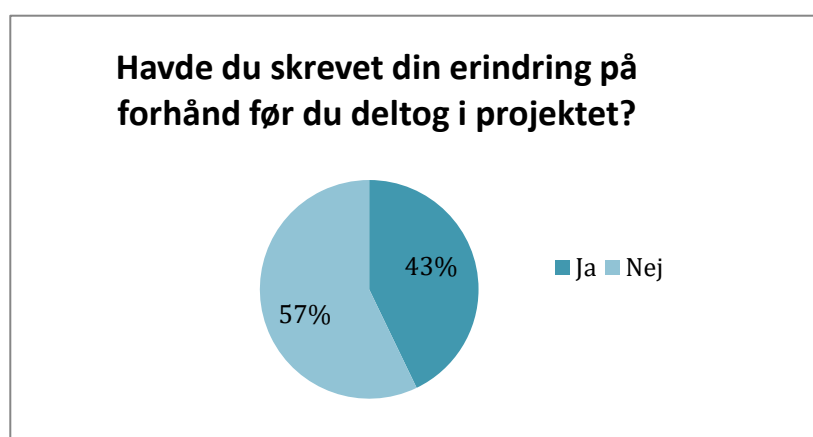
3.2 Individuel deltagelse

Foruden fordeling af alder og køn står det også klart, at størstedelen af de frivillige har deltaget udenom et arkiv. For Giv det videre er keredeltageren en mand eller kvinde, som er over 61 år, som på eget initiativ har skrevet og uploadet sin erindring.

Det betyder ikke, at motivationen for at deltage er den samme. For at blive bedre til at fange og målrette formidlingen til tænkte målgrupper i fremtidige formidlingsprojekter, skal man kende de frivilliges motivation for at deltage.

Deltagelsen i projektet har også for mange af de frivillige betydet, at de har skrevet deres erindring ned for eftertiden. Det er nemlig kun 43% af deltagerne, som havde skrevet sin erindring ned på forhånd:

Sammen med deltageres motivation for at deltage, er det en vigtig information, fordi projektet fremadrettet kan gøre brug af formidling, som målretter vigtigheden af at skrive sin erindring ned. Herunder også at planlægge og afvikle arrangementer og workshops med henblik på at skrive sin erindring.

3.3 Motivation for at deltage

Generelt set er det de samme motivationsfaktorer, der går igen hos deltagerne, hvad enten de har deltaget gennem et arkiv eller på eget initiativ. For det første er der tale om:

- Almen interesse for historie og lysten til at give sin historie videre til yngre generationer.

"Livsvilkår har ændret sig meget i min levetid (heldigvis), men det er vigtigt at kende til de dagligdage folk har - ikke kun de store politiske m.v. linjer i historien"

"Jeg synes det er vigtigt, at fortiden bevares for eftertiden. Min historie kan i forhold til mig selv synes almindelig og dagligdags, men er - alt andet lige og forhåbentlig trods alt spændende for kommende generationer".

At der er en grundlæggende interesse for historien, og lysten til at give sin historie videre, er hele grundlaget for projektet og derfor ikke nogen overraskelse. Fremadrettet er det derfor et spørgsmål om at være god til at skabe motivation og lyst hos yngre generationer og overbevise potentielle deltagere om, at alle kan skrive sin erindring – også selvom man er i starten eller midten af livet.

Foruden en grundlæggende motivation for historien har en motivation også været:

- Frivillig ved et lokalarkiv: Her har tilhørsforholdet og ejerskabet til lokalarkivets arbejde været en motivation i sig selv for at deltage i Giv det videre.
- På opfordring: Flere er blevet motiveret, fordi de er blevet direkte opfordret til at skrive og sende sin erindring ind til projektet.
- Som læringsforløb til folkeskolen for at give eleverne perspektiv for deres historieforståelse:

"Jeg underviser 2 tredjeklasser i historie, og jeg synes det var en rigtig god måde at give børnene en oplevelse af, at de selv er med til at skabe historie - og af, hvad en historisk kilde kan være".

3.4 Udbytte af erindringsbidrag

De frivilliges udbytte har været meget subjektivt. Men grundlæggende kan det observeres, at det (selvfølgelig) knytter sig til deres motivation for at deltage. Der er med andre ord forskel på udbyttet om man har deltaget på eget initiativ, som skolelærer eller som frivillig ved et arkiv.

- Sætte perspektiv på børn og elevers forståelse af historien

Jeg har fået børnenes perspektiv på mine egne erindringer, så forskellene på dengang og nu er blevet tydeligere. På den måde er jeg blevet klogere på både dengang og nu. Jeg har haft stor personlig glæde af at arbejde sammen med børnene.

Det har været sjovt. Og jeg synes de var skarpe i spørgsmålene. Sådanne børn er en gave til fremtiden.

- Fået sin erindring skrevet ned for eftertiden, og lysten til at fortsætte med at skrive

Jeg har fået det ud af det, at jeg har mod på at fortsætte, mine skrivelser. Jeg har altid haft lyst til at skrive, så jeg har mange historier i "skuffen". I øjeblikket er jeg i fuld gang med at skrive om starten på mit eget familieliv.

Samlet set har projektet skabt værdi hos de frivillige, der har valgt at deltage. Med udgangspunkt i udbyttet kan man fremadrettet sammen med de frivilliges motivation blive klogere på, hvordan man kan målrette og opretholde formidlingen, når der skal findes nye deltagere til projektet.

3.5 Plads til forbedring

Afslutningsvis er der blevet spurgt om forbedring til projektet, både hvad deltagerne har savnet eller været i tvivl om i forlængelse af deres bidrag.

- Mere information om, hvad deltagelsen medfører:

”Det måtte meget, meget gerne fremgå en del tydeligere, at ens erindringer ville blive offentliggjort og mulig at læse for alle. Det følte jeg ikke fremgik af den almene information på websitet og det blev mig først gjort klart, da jeg fik en mail fra en ven, der havde læst den”.

- Mere formidling på lokalt plan.

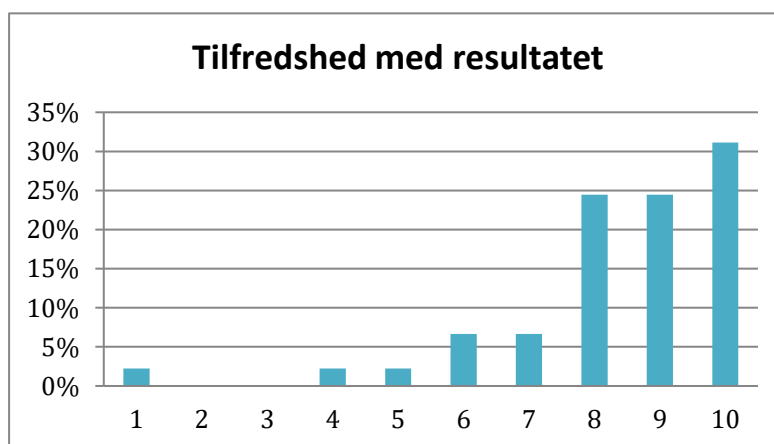
I forlængelse af, hvad de deltagende arkiver har sagt om den nationale pressekampagne, er det også en faktor som har gjort sig bemærket blandt projektets deltagere og bidragsydere, som har savnet mere lokal promovering af projektet. Foruden savnet af mere lokal formidling har hjemmesiden været et sted:

- Upload af erindringer og elevinterview til hjemmesiden. Det har for flere lærere har det ikke fremgået tydeligt nok, hvilke data eleverne skulle have for at deres erindringer kunne uploades:

”Som lærer var det lidt besværligt at indtaste alle elevinterview og sørge for at alle tilsagnsblanketterne blev sendt med. Men jeg er ikke sikker på, det kan undgås”.

3.6 Den generelle tilfredshed er høj (hvor 10 er det højeste og 1 er det laveste)

Samlet set er tilfredsheden høj for de frivillige der har deltaget i Giv det videre, som figuren illustrerer:

Forslag til forbedring skal derfor ses som mindre faktorer der fremadrettet kan gøres bedre, og det skal pointeres, at utilfredsheden kan svinge meget fra arkiv til arkiv. Har man haft små ressourcer til projektet, har der naturligvis været mindre tid og fokus på at sikre en god brugeroplevelse. Fremadrettet er det derfor vigtigt at fokusere på, hvordan man opretholder deltagelsen hos de mindre arkiver.

3.7 Opretholdelse af tilfredshed i fremtiden

Selvom den generelle tilfredshed er høj blandt de frivillige, der har svaret, handler det nu om at opretholde og styrke den fremadrettet. Det handler om at sænke de barrierer, som har været for deltagelse – både for deltagende arkiver og frivillige.

Fremadrettet skal deltagelsen hos de mindre arkiver fastholdes bedre, så flere arkiver får erindringer sendt ind. Her vil man med fordel også se på, at 60% af de adspurgte arkiver ikke har modtaget nogle erindringer endnu.

Der kan med fordel laves fælles retningslinjer og råd til arkiver, som en integreret del af hjemmesiden. Det skal være med til at beskrive vigtigheden af feedback og opfølgning til de frivillige, der har afleveret eller uploadet sin erindring til projektet.

Fælles retningslinjer vil også kunne være en hjælp internt mellem de deltagende arkiver. På den måde kan Aarhus Stadsarkiv, som projektholder blive bedre til at støtte deltagende arkiver, hvis der skulle opstå spørgsmål, tvivl – eller støtte i opstartsfasen.

Alle deltagende arkiver skal selvfølgelig gøre et stykke arbejde selv, men der kan med fordel indarbejdes gode råd og forslag til, hvordan man kan lave opsøgende arbejde med få ressourcer, som også kan ligge på projektets hjemmeside, til hjælp for mindre arkiver. Det kan eksempelvis være forskellige former for skabeloner til formidlingsmateriale, der kan printes fra hjemmesiden.

Der kan med fordel laves forskellige temaer til formidlingsmaterialet, så det også kan tilpasses skoleklassers bidrag til projektet. Det kan specielt mindre lokalarkiver gøre brug af når de henvender sig til den lokale skole.

Det vil tydeliggøre, at der er flere måder at skrive og indsamle erindringer på. Gennem et tema- og mere målrettet interview bliver erindringen kortere, og dermed også mindre ressourcekrævende at behandle efterfølgende:

”Nu er det om at holde gang i konceptet og fastholde opfordringen i at skrive sine erindringer. Hjemmesiden bliver jo en database for vor tids kultur. En ting er at opfordre til at skrive sin erindring, en anden ting er at den skal have en længde som er brugervenlig. (ikke for lang) så må man hellere opdele sine erindringer i mindre bidder. Her på arkivet har vi også erfaret at det er lettere at få folks erindringer i et interview men det kræver jo også noget at have en person som kan dette”.

28. juni 2018